

מבשר טוב

ס"ג פרשת וירא

תשס"ו

לוגאנו

מאמר

ברית קודש

א

הקדמת הקושיות בענין מילתו של אאע"ה

וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא ישב פתח האהל פ'חם היום. פירש רש"י; "באלוני ממרא - הוא שנתן לו עצה על המילה לפיכך נגלה עליו בחלקו". ומקורו בבראשית רבה (פרשה מב פסקה ח); "בשעה שאמר הקב"ה לאברהם לימול, הלך ונמלך בג' אוהביו. אמר לו ענר, כבר בן ק' שנה אתה, ואתה הולך ומצער את עצמך. אמר לו אשכול, מה את הולך ומסיים את עצמך בין שונאיך. אמר לו ממרא, אלהיך שעמד לך בכבשן האש ובמלכים וברעבון, והדבר הזה שאמר לך למול אין אתה שומע לו. אמר לו הקב"ה אתה נתתה לו עצה למול, חייך שאיני נגלה עליו לא בפלטין של ענר ולא בפלטין של אשכול אלא בפלטין שלך, הה"ד (בראשית יח) וירא אליו ה' באלוני ממרא" ע"כ.

התמיהות רבו וכבר נעמדו בהם בספרי קודש, למה לו לאאע"ה ללכת לבקש 'עצה על המילה'. ובפרט כדחזינן שענר ואשכול הניאוהו מזה, ולמה לו אם כן בכלל ללכת לשאול בעצתם, כאשר הבין בודאי שלא תהי' דעתם נוחה מזה, ויניאוהו מקיום מצוותו יתברך. וכבר ביאר בזה זקני זצלה"ה בדברי בינה בכמה פנים עי"ש.

עוד הקשו בספה"ק למה זה המתין אברהם לקיים מצות המילה עד שהי' בן צ"ט שנים, הלא קיים אברהם אבינו כל התורה כולה עד שלא ניתנה (יומא דף כח ע"ב קידושין דף פב ע"א), ולמה רק מצוה זו של מילה לא קיים עוד בנערותו. - ואשר תירצו בזה, שבהיות שנצטווה על כך מפי הקב"ה, העדיף להמתין על ציווי הבוב"ה, כדי שיקיימה כמצווה ועושה ולא כמי שאינו מצווה, דהא מסקינן (קידושין דף לא ע"א) דגדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה. - הוא גופא צ"ב, מאי טעמא באמת המתין השי"ת ולא ציוה על אברהם את מצוה המילה רק בזקנותו בהיותו כבר בן צ"ט שנים וצ"ב.

ובמשנת עשרת הנסיונות שנתנסה אברהם אבינו ע"ה (אבות פרק ה משנה ג) מנו שם המפרשים מוני הנסיונות, את מצות המילה בין אותם הנסיונות, עי"ש ברש"י ובפירוש הרמב"ם והרע"ב. ומבואר שזה היה נסיון קשה לאאע"ה לקיים מצות המילה, ומזה שנמנה בין הנסיונות האחרונים [הרמב"ם מנאו לנסיון השישי, ובמנינו של הרע"ב הוא נסיון השביעי], משמע שהוא בין הקשים יותר. וצ"ע מדוע יהיה זה הנסיון יותר קשה מן הנסיונות הקודמים של מסירות נפשו בכבשן האש וכו', ועינינו הרואות שכל איש ישראל מקיים מצות המילה במשך כל הדורות בשמחה רבה כדאיתא בש"ס (שבת דף קל ע"א) ואין זה נראה כנסיון כלל.

וגם צריך ביאור בטעם שבאה זו המצוה לאברהם בימי זקנותו דיקא.

ובעצם מצות המילה שאנו מצווים למול כל תינוק בישראל בן שמונת ימים, יש להבין שהרי הקטן פטור מן המצוות, וזו המצוה היחידה שציוותה תורה אף על הקטן. כדמוכח בראשונים (קידושין דף כט ע"א) שזו

המצוה ביסודה מוטלת אקרקפתא דבן, שכל אדם מחוייב למול עצמו שלא להיות ערל. ומצותו של האב למול את בנו היא מצוה נוספת, מצד חובות האב לבנו. אבל יסודה של מצוה על הבן היא חלה ולא על האב. ודעת תורי"ד שם שאין מצות האב בעצם המילה כלל, אלא הכנת צרכיה וכל צרכי הברית כל שמונת הימים עי"ש [ובתו"א קדישא פ"ז].

ולא דמיא למצות פדיון הבן הנוהגת גם כן בקטן בהיותו בן שלשים יום, שעיקרה של המצוה צייתה תורה על האב לפדות את בנו, שעל האב הטילה תורה מצוה זו, ורק אם לא פדה האב, אז צריך הבן לפדות את עצמו ולהשלים מצות האב. משא"כ במילה הוא בהיפך שעיקר המצוה מוטלת על הבן, והאב מצווה להשלים מצות הבן.

וצ"ב מה נשתנה זו המצוה משאר מצוות שבתורה שצריך לקיימה בקטנותו, ועוד לפני שמבין כלום, בבן שמונת ימים שכבר תגיע אליו זמן זו המצוה. ובכל מצוות שבתורה קיימא לן שאם אין בו דעת א"א לצוותו, שצריך דעת לקיום המצוה להיות דעתו נתונה למצות הבורא ואמונתו, והקטן אין בו דעת להיות מצווה ועושה כראוי. ומ"ש מצות מילה שלא חסר עבודה זו הדעת הנצרכת לקיום שאר מצוות התורה וצ"ע.

ב

ענין עבודת הנסיון היא שיהיה המוח שליט על הלב

ואשר יראה בעזה"ת ע"פ יסוד גדול אחד שלימדנו רבינו הבעש"ט הק' זי"ע, שבעת הנסיון לוקחים מן האדם את מדרגותיו, שאם יישאר בדרגתו הגבוהה והגדולה אין זה נסיון, כי בקל יוכל לעמוד בו. ובנטילת המדרגות הרי הוא כמו שהוא אדם מצד עצמו ללא מדרגותיו והשגותיו, ובזה צריך לעמוד בנסיון בכח בחירתו לא מצד ההשגות הגבוהות שמיג.

ונבוא אל הביאור בדברי קדשו, הנה שני חלקים באדם, חלק המושכלות וההגיון שמשכנה במוח, שם הוא מחשב ומבין כל דבר. וחלק ההרגשה והחיות, שמשכנה בלב, שם הוא מרגיש ההרגשה והחיות שבכל מושכלות.

ומבואר ברמב"ם בספר המורה שחלק המורגשות יותר חזק אצל האדם מחלק המושכלות, ובעת מלחמה בין שניהם, כאשר ברצון הלב ישתוקק לדבר אחד, ובמושכלות יבין שאינו ראוי לו, באופן טבעי יתגבר רצון הלב על מחשבת המוח, שהאדם נוטה יותר אחר נטיות ומאויי ליבו ולא אחר מחשבות והבנות שכלו.

ובזה מוגדרת שעת הנסיון של האדם, כאשר ניטלים ממנו רגשי הקדושה, ודרגות דבקות אלקים חיים שהי' נדבק בה. ובאותה שעה נוטים רצונותיו ותשוקותיו לתאוות אחרות, לפי יצרי מעללי איש ותחבולותיו. ואם אמנם בשכל יודע הוא ומבין גודל הפגם והרעה שמושך על עצמו ועל העולם באותם המעשים הנבזים ושפלים המתעוררים בתשוקות לבו. - אין זה אלא בידיעת השכל בלבד, ומדרגות דבקות לבו באלו הידיעות והאמונה שבמוח נקחו ממנו באותה שעה. ובזה נעוץ קושי הנסיון, כאשר מצד הטבע האנושי הפשוט מן הדין שיתגבר הלב על המוח, ומעשי האדם בפועל יהיו נמשכים אחר תאוות הלב אף אם ידיעת המוח מתנגדת לדבר זה.

ועבודת האדם בעתותי הנסיונות להרגיל את עצמו, להיות המוח שליט על הלב, כאשר אנו אומרים לפני הנחת תפילין; "וְצִוְנוּ לְהַנִּיחַ עַל הַיָּד לְזִכְרוֹן זְרוּעַ הַנְּטוּיָהּ, וְשֶׁהִיא נִגְדַת הַלֵּב לְשֶׁעֶבֶד בְּזֶה תַּאֲוֹת וּמְחֻשְׁבוֹת לְבָנוּ לְעִבּוּדָתוֹ יְתִבְרַךְ שְׁמוֹ". היינו שיהי' תאוות ותשוקות הלב משועבדים ורגילים תמיד לרצות רק את הטוב, ולפעול תמיד במעשיו כפי הוראות שכלו והבנת דת של אמת.

ג

בכח מצות המילה והחותם בגוף האיש הישראלי נתהפכו טבעי גופו ונכנס בזה ליבו תחת שליטת המוח והשכל, ונגדעה ממנו שליטת התאוה על הגוף

ברם מצוה אחת נתן הקב"ה לאדם לפני שמבין כלום, ואינו יודע מהנעשה עמו, זו מצות המילה שנצטוינו עליה למול בן שמונת ימים. וטעם הדבר, שהסרת זו הערלה שנטוע בה עיקר משיכת התאוות הארציות,

ועיקר כח הגוף, ישתעבד האדם בעצם טבעיותו, לתורתו ועבודתו ית'. ובהחדרת זו המילה בברית קודש בעצם גופו של אדם, הוחדרה בו טבעיות הקדושה, ובהסרת הערלה המלאה בתאוה הבהמית מגופו, נשתעבד בזה ליבו ורצונות נפשו מתקדשים יותר. ועל ידי זה יהיה לו בנקל במשך כל ימי חייו, להגביר כח השכל על רצון הלב, כאשר כבר הוסרה ממנו עוצם התאוה הגדולה, וגם הוחדרה בו במצות ברית קודש טבעיות רצון הקדושה. ובלעדי זו המצוה, כמעט לא היה באפשרי לאדם להתגבר על רצונות ליבו, שזהו כנגד טבעו הפשוט שנתבאר, שאיברי האדם משועבדים בטבעם יותר לרצונות שבלב ולא למה שמבין ומשיג בשכל. ולפיכך מיד בהיותו עוד בקטנותו טרם שנתגדל, מחדירים בו מיד זה הכח של שליטת הקדושה, שיהיה זה ברצונו הפשוט והטבעי, ובזה נעשה מציאות איש הישראלי, שיוכל אחר כך לקיים כל התורה והמצוה, כפי מה שלומד ומבין בשכלו, ומשעבד בזה תאוות ליבו לעבודתו ית"ש.

ולכן הציווי של מצות מילה לבן שמונת ימים שאין לו עוד שכל ודעת ואינו עושה כרצונו וכו', שבזמן כזה עשיית המצוה של מילה שהיא הסרת הערלה שבגוף ושבלב, כמש"נ (דברים י, טז) "וּמַלְתֶּם אֶת עֶרְלַת לְבַבְכֶם וְעַרְפְּכֶם לֹא תִקְשׁוּ עוֹד", גורם שיחדור בטבע הגופני של בני" ובשכלם, לקיים רצון השי"ת ותוה"ק בלי שכל וטעם אלא באופן טבעי יהי נמשך לזה.

והחוש יעיד על כך שאנו רואים מציאות האיש הישראלי שנימול שונה בעצמותה ממציות הגוי הערל שאינו נימול, כאשר זה כמה אלפי שנים שמסרו ישראל נפשם על אמונתם, ורבבות מאחינו בני ישראל שפשוטו צווארם לשחיטה על מזבח אמונת ה' כידוע, ולא רק צדיקים בעלי מדרגה שכבר הרגילו את ליבם בשליטת מוחם. אלא אפילו אנשים פשוטים ביותר, כאשר הגיעו בעת הגזירות והשמדות שניתכו על ראשם בעוה"ר, עמדו כצור החלמיש בעוז ובמסירות נפש ממש כידוע. – והנה זו הוכחה ברורה על טבעיות שונה שנתגלה בהם, כי הרי ברור שאין רצון הלב למות כך, וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו, ומכיון שהי' זו המסי"נ כנגד רצון הלב, ובהיפך מתשוקת החיים הטבעית הנטועה בלב האדם, כיצד זה הצליחו אנשים פשוטים כאלה לדחוק רצונות ליבם. – ומכאן נלמד על עוצם כוחו של האיש הישראלי, שטבעו הפשוט של איש ישראל שונה מן הגוי בתכלית, וכל זאת נעשה מכח המילה, הנוטעת בהם בישראל זה הכח, ומהפכת עצם טבעם האנושי, שמעתה מכח המילה יתהפכו רצונות ליבו ותשוקותיו להיות משועבדים לשכל ודעת תוה"ק. ואם היות יתעורר המלחמה בין הלב להמוח, הרי שבנקל מאוד לאיש השומר בריתו להגביר שליטת המוח על הלב, ומכח זו המילה יכול תמיד לשעבד את לבו כמבואר.

והיינו דאמרינן במסכת נדרים (דף לב ע"ב); "ואמר רמי בר אבא כתיב 'אברם' וכתוב 'אברהם', - בתחלה המליכו הקדוש ברוך הוא על מאתים וארבעים ושלושה אברים, ולבסוף המליכו על מאתים וארבעים ושמונה אברים, אלו הן שתי עינים ושתי אזנים וראש הגוייה". ופירש הר"ן שם; "שתי עינים ושתי אזנים - שבתחילה המליכו הקב"ה על אבריו שהם ברשותו ליזהר מעבירה, אבל עיניו ואוזניו של אדם אינם ברשותו, שהרי על כרחו יראה בעיניו ובאזניו ישמע. ולבסוף כשנימול המליכו הקב"ה אפי' על אלו, שלא יסתכל ולא ישמע כי אם דבר מצוה" עכ"ל.

והיינו כמבואר שבתחילה לפני המילה, לא היה באפשרות לשלוט על העיניים והאזניים וכו', כי אף אם שאר האיברים עוד הי' יכול לעצור תנועתם לפי התגברות השכל, אבל על עיניו ואוזניו וכו' לא הי' שייך שליטה והתגברות, שאינם ברשותו של אדם, שהרי על כרחו יראה בעיניו ובאזניו ישמע. כשנ"ת שזהו מטבעי האדם הטבועים בתהלוכות גופו מעשיו ותנועותיו שיהיו נמשכים מעצמם אחר הרצון, ולא יוכל לשלוט בהם שיראו רק את אשר מותר ומצוה לראות, וישמעו כמו"כ רק תומ"צ. – ורק אחר שנימול והוחדרה בו כח הקדושה החדורה במצוה נוראה זו, בזה נשתנו טבעי תהלוכות גופו, ומכח ברית קודש נעשה שולט אף באלו חמשת האיברים הנותרים, שבקל יכול להחליט מעתה, גם בתפקוד עיניו ואזניו, היכן יראה והיכן ישמע וכו', ונכנס הכל תחת ממשלתו ושליטת מוחו בשכל הקודש. ומכח חותם ברי"ק נמצאת ממשלתו על כל גופו הרבה יותר בנקל, שכל איבריו תחת ידו כרצונו.

ד

ישוב כל הקושיות

ומעתה נבוא אל היישוב בשאר הקושיות שהצבנו בפרשה זו. שענין מצות המילה דוקא בקטן לפני שיש בו דעת בשונה משאר המצוות שצריכים להתקיים מתוך דעת והתגברות השכל. – אבל זו המצוה שונה

בתכלית, דאדרבה כל כוחה ועניינה לשעבד הגוף והלב מעצמו, ולבטל תאוות הגוף החזקה אף כשאין דעתו עמו. אלא בהטבעה בעצם הגוף יסודיות טבעיות איש הישראלי שהלב משועבד לתורה ולא תאוות הגוף מושלות בו.

ולפיכך בשאר כל מצוות התורה, שצריכים ליעשות מתוך המלחמה הטבעית של המוח והדעת כנגד הלב והרצון, אי אפשר לצוות לאדם ליכנס בזו המלחמה אלא בגדלות, כאשר הוא כבר בר דעת ומבין, ויכול להגביר המוח על הלב. ולקיים רצון ה' יתברך ולבטל רצונך מפני רצונו. - משא"כ מצות מילה שאינה עוד התמודדות בין המוח ללב כשאר המצוות, אלא היינו גופא תכליתה להכניע כח הלב ביסודו, ולשעבד תאוות הגוף לרצון השם יתעלה, זה צריך ליעשות בו מיד בקטנותו בעת שנולד, שיהיה מיד גופו מורגל לשעבד תאוותיו, ולא לילך אחר שרירות ליבו הקשה, אלא יהיה נטוע בו מיד מתחילה רצון הקדושה, ומאוויי לב הטוב, נכספה ונרדפה לדעת את ה' ולא בדברים אחרים.

עוד יתורץ בנתיבות הדברים, טעם שנצרך אברהם לעצה על המילה, והלך לשאול מענר ואשכול שהניאוהו מזה. ונראה דאדרבה בשביל שניאוהו מזה לכך הלך לשאול בעצתם, וזה היה התכלית הנרצה מהם שיתנגדו למילתו, והוא יצטרך להתגבר כנגד עצתם. - כאשר ידע והבין אברהם תכלית המצוה, שא"ל השי"ת "התהלך לפני והיה תמים", שרק מכח המילה יוכל לשלוט בטבעיות על ייצרי לב והעיניים והאוזניים ושליטת שאר איברים, עד שיהיה נקרא תמים. והיינו משום שבזו המילה נתהפך טבעו שיהיה המוח שליט על הלב כמבואר. ולכך הלך לשאול מהם העצה, כדי שלא יסכימו עמו, ויתבאר אצלו יותר, כי בטבע הפשוט האנושי ההתגברות ביד הלב, ולא נכון הוא לו למול בבשרו. ורצה אברהם להבליט ולהדגיש גודל המהפכה שיש במילה כנגד משיכת הטבע, ולכך שאל בעצתם שיציעו לו בהיפוך, והוא יילך וימול כנגד השכל האנושי, ובזה תחדור המצוה בעצם גופו וטבעו למעלה מן השכל והדעת ודוק.

ומכח זו המילה נרש בבני ישראל כח המסי"נ על יהדותם בכל מקום שהם, אף בהיותם בגלויות בין הגויים שמנסים תמיד לפתותם ולשכנעם להיות כמותם וליהנות מתאוות עוה"ז וכו', וישראל ממאנים במסי"נ כנגדם. כדאיתא במדרש (רבה פרשה ז פסקה ב) "ונחזה בך. אומות העולם אומרות לישראל, עד מתי אתם מתים על אלהיכם ומשלמין לו, הה"ד (שיר א) על כן עלמות אהבוך. ועד מתי אתם נהרגין עליו כדכתיב (תהלים מד) כי עליך הורגנו כל היום, ועד מתי אתם גומלין טובות עליו ולו לעצמו והוא גומל לכם רעות. באו לכם אצלנו ואנו ממנין אתכם דוכסין אפרכין ואיטרטלין, ונחזה בך, ואתון אינן מחזיתיה דעלמא הה"ד (שמות יח) ואתה תחזה מכל העם. וישראל משיבין להם, מה תחזו בשולמית כמחולת המחנים, שמעתם מימיכם אברהם יצחק ויעקב עבדו עבודת כוכבים שיעבדו בניהם אחריהם, ולא אבותינו עבדו עבודת כוכבים ולא אנו נעבוד עבודת כוכבים אחריהם" ע"כ.

והיינו שמכח שהשרישו בנו אבותינו והאמונה הפנימית עומדים אנו בעוז כנגד כל אלו הפיתויים והנסיונות, וזה נחדר בישראל בכח חותם ברית קודש, וכח היהדות הטבוע בעצם מציאותם וצור מחצבתם.

ובטעם שנימול אברהם רק בעת זקנותו, ראיתי בתורת שמואל בזה, שרצה השי"ת לחייבו למול כתינוק דוקא בעת זקנותו, כדי שלא יעלה על דעתו, שכבר הוא זקן בא בימים, ואין בכוחו ויכולתו לעבוד עבודתו, כדרך שעבד השי"ת בימי הנעורים, כאשר מצויים מחשבות כאלו שעולים בלב האדם בימי זקנותו. ולפיכך ציווה לו השי"ת למול עצמו דוקא בזקנותו להתחדש על ידי זה כאדם חדש.

וביאור דברי קדשו, שמבואר בכח המילה לעשותו לאדם חדש כבריה חדשה, והיינו משום כי המהול אדם אחר לגמרי הוא, ובהתהפכו מערל למהול אינו אותו האיש ופנים חדשות באו לכאן. ובזה נעשה בו כח התחדשות עצום אף בימי זקנותו לחדש כנשר נעוריו, בהתחדשות איתנה מכח המילה. כאשר מבואר ברמב"ם שזהו מכח התשובה תמיד להפכו לאדם אחר, וז"ל (פרק ב מהלכות תשובה הל"ד); "מדרכי התשובה להיות השב צועק תמיד לפני השם וכו', ומשנה שמו, כלומר אני אחר, ואיני אותו האיש שעשה אותן המעשים, ומשנה מעשיו כולן לטובה ולדרך ישרה וכו'" עכ"ל.

והרי כח התשובה הוא תמיד ביד האדם אף בימי זקנה ושיבה יכול תמיד לשוב ולהתחדש לעבודתו ית"ש, ואפילו רגע אחד לפני מיתתו אם שב, הרי הוא מת זכאי, כאשר פסק שם הרמב"ם (פרק א הל"ג); "אפילו

רשע כל ימיו ועשה תשובה באחרונה, אין מזכירין לו שום דבר מרשעו, שנאמר רשעת הרשע לא יכשל בה ביום שובו מרשעו" עכ"ל.

ומכיון שנימול אאע"ה בימי זקנותו הכניס בטבע בני ישראל כמשנ"ת לעיל, לקיים התוה"מ ולהתקרב להשי"ת אפילו נגד השכל ונגד כוחות הגוף, ולכן ע"י שיש בבנ"י בגופם מצות המילה הוא נותן סיכויים טובים לחזור בתשובה גם בימי זקנותו ולא להתייאש כעצת הסט"א שעבר זמנו לשינויים אפילו לחזור בתשובה מפני הזקנה והרגילות, ולכן נימול אאע"ה בימי זקנותו.

ונמצא שעל ידי המילה נכנס כח זה בבני ישראל, לשנות עצם מהותם הרוחנית, וגם גופם הגשמי. - מה שלא שייך כלל אצל אוה"ע שינויים כאלו. ולכן לא שייך אצלם תשובה פנימית, כמבואר במדרש תנחומא (האזינו סימן ד); "כתיב (במדבר ו) 'ישא ה' פניו אליך', וכתוב אחד אומר (דברים י) 'אשר לא ישא פנים', עושה תשובה נושא לו פנים. יכול לכל, ת"ל 'אליך' ולא לאומה מעכו"ם, שנאמר (ירמיה ד) 'כבסי מרעה לבך ירושלים למען תושעי' אם עשו תשובה וכו'" ע"כ. וכמו כן אין צריך לומר שלא שייך אצלם שום שינוי בימי זקנותם. ובני ישראל יכולים להפוך גופם לטובה אפילו בימי זקנותם, ואפילו רגע אחד לפני מיתתם הי"ו, וזה הכל מכח המילה שנחרט ונחקק בעצם גופם.

נמצא בכל איש מישראל נעשית זו המציאות ושינוי הטבעים בגופו בקטנותו בהיותו עדיין לפני שליטתו בדעתו ובשכלו, כדי להכניע חומר גופו המגושם, ושעבוד תאוות הלב כמבואר. אמנם באאע"ה היתה המילה בזקנותו כדי לחדש בו חידוש הפלא הלזה, הבא מכח הברית שנעשה בזה כבריה חדשה ונתחדשו נעוריו לעבוד לפני בוראו באותו התלהבות וחשק הנמרץ שהיה עובד לפניו תמיד.

ולמדנו ממוצא הדברים שאיש ישראל מאחר שנימול שונה הוא בתכלית מן הערל הגוי, וכללי טבעי גופו ואופי תהלוכות חייו נשתנו לגמרי מכח מצות המילה שנתנה בו. שנשרש בקרבו עצם מציאות הקדושה, ונתקדש במהותו בקדושת ישראל על ידי זו המילה, להפך את טבעו הפשוט שיהיה נוח לכבוש תאות הגשמיות, וזוהמת הנחש שנתערבה בנשמתו בחטא הקדום, ויוכל בנקל לטהר כל גופו וכל איבריו בלתי לה' לבדו. - ואף אם חלילה יטעה וייכשל באיזה דבר עבירה קטן כגדול, ואף אם חלילה הרבה לפשוע, לעולם יוכל בנקל לחזור אליו ית"ש מכח המילה החתומה בבבשרו. שמכוחה נעשה מציאות של איש ישראל, שאי אפשר לשנותה, ומזה הכח קי"ל דישראל אעפ"י שחטא ישראל הוא, כי תמיד יכול בנקל לשוב בתשובה שלמה, ולהחזיר עצמו להתנהג כפי מה שהוא באמת בתוככי לבו ונפשו פנימה אחר המילה, שרצון הפנימי ונקודה הפנימית שבו, מאחר שהוחדרה בהם קדושת בריתו של אאע"ה, מאז השי"ת "מגן אברהם", ושומר על נקודתו הפנימית שתשאר תמיד בלהב רצון הקדושה, ובנקל לו להתנער מן הקליפות שאפפוהו וטומאה החיצונית שמעליו.

משא"כ אצל הגויים ערלי לב, שאין בהם כח זו המצוה והשפעת קדושתה העצומה, הרי שנשארה מציאותם הפנימית כפי הנטיה הגופנית הטבעית, ולא יכולים בשום אופן לשנות עצם מציאותם שהוא נמשך אחר ענייני הגשמיות ורצון תאות הגוף. ולכן אין שייך בגוי מצות תשובה כדאיתא במדרש (תנחומא סו"פ האזינו), כי ביסודו ומהותו אין שייך בו שינוי ותהפוכה לטוב, שענין תשובה כשמה היא, לשוב ולחזור למהות פנימיות הטוב, והגוי שסורו רע ומהותו הפנימית היא ברעה לא יוכל לשוב לטוב לעולם. ומה ששייך תשובה בגוי הוא רק מה שמצינו בו בבלעם שהי' "רשע ערום ויודע שאין עומד מפני הפורעניות אלא תשובה שכל מי שחוטא ואומר חטאתי אין רשות למלאך ליגע בו" (במדבר רבה פרשה כ פסקה טו) ולפיכך אמר "חטאתי", להינצל מן הפורענות, אבל תשובה של אמת לא שייך בהם, שהרי מיד המשיך בדרכו הרעה ולא חזר בו לעשות כמצות ה'.

תו נראה בזה, דהנה על ידי מצות המילה נשרש בבני ישראל הטבע המיוחד של היהודים, להיות יהודי בלי שום טעם ושכל. ולכן רואים אנו בחוש, שיהודים שנתרחקו מהתוה"מ צ"כ כמעט כליל, ואינם שומרים אפילו על יוה"כ, מ"מ ימולו את בניהם. ולכאורה אין טעם שכלי בזה. רק מכיון שהוא נכנס בעצם טבעו להיות יהודי בלא שום שכל וסיבה במה שנימול בן שמונת ימים.

וענין המילה הי' ישראל מקיימים תמיד במסי"נ, כדאיתא ברש"י גיטין (דף נז ע"ב) בהא דאמרינן; "כי עליך הורגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה (תהלים מד), רבי יהושע בן לוי אמר זו מילה שניתנה בשמיני". פרש"י; "זו מילה - הורגנו כל היום דזימנין דמיית" עכ"ל. שהוא טבוע בעצם טבעם ומהותם.

וראינו זאת בחוש בשואה האיזומה, כאשר הנאצים ימ"ש יכלו לזהות את בני ישראל רק על ידי המילה, והיו הרבה יהודים שלא יכלו להחביא את עצמם מהם הי"ד, ואעפ"כ היו הרבה יהודים מתבוללים שכמעט נטמעו בין הגויים, ועכ"ז המשיכו למול את בניהם, אף שידעו שבזה מסגירים אותם לידי הרוצחים הצוררים. ויסוד המלה הוא המבדיל בין ישראל לעמים, היינו שהוא הגורם להבדלה זו ודוק.

וכתב בסה"ק דברי חיים שיהודי שאינו שומר יוהכ"פ נשמתו אינה משורש יהודי, אלא משדים ורוחות רח"ל, וזל"ק

כיוצא בזה מברכים אנו בכל יום "שלא עשני גוי", ופירש במגן אברהם (סימן מו סוס"ק י); "לפי מה שכתבו המקובלים שהברכות הללו מברכין על יציאת נשמתו בלילה שלא נדבק בה נשמת עכו"ם או עבד, אם כן גם גר יכול לברך כן" עכ"ל (עי' כף החיים ס"ק לב). והיינו שיש אפשרות שבליילה תתחלף נשמתו חלילה בנשמת הגוי רח"ל.

ול"נ ברור שיהודים הללו שהפסיקו למול בניהם רח"ל [אף שהם מיעוט דלא מינכר], לא רק נשמתם נתחלפה, אלא כמעט נתחלף עצמם וגופם ונעשה כגופו של הגוי רח"ל, כאשר נתבאר שמהות טבע ישראל נטבע בגוף מכח מצוה זו. ולכן אין טבוע בעצמותם הידיעה והצורך למול את בניהם במסי"נ כנ"ל, שדבר זה מטבעי ישראל, ומכיון שנתחלפה נשמתם וגופם כמעט נעקרו מזרע ישראל רח"ל.

ואשר לפי זה יש מקום לבאר עוד גודל הנסיון של אאע"ה במצות המילה, מכיון שהי' יודע שע"י המילה תעשה הבדלה וחייץ בינו לשאר אנשי העולם, ולא יוכל עוד להשפיע עליהם כמו מקודם, להודיע אלקותו ית' בעולם ולפרסם כי ה' הוא האלקים. ועל כך הי' לו זאת נסיון קשה, שהוא הי' צריך לוותר גם הגשמיות וגם הרוחניות, לכבוד ציווי השי"ת, בידעו שלא יוכל כ"כ להשפיע אחר המילה, לאנשי העולם שנתרחקו ממנו בהתקדשותו בחותם ברי"ק. ובזה אפשר לומר שמטעם זה באמת נצטווה על כך רק בעת זקנותו, אחר שכבר הפיץ הרבה אלקות בעולם, ונתפרסם שמו ית' בעולם וידעו כי ה' הוא האלקים.

יעזור השי"ת שנוכל לשלוט בהרגשים שבלב, ולעמוד בעוז בכל נסיונות החיים, להגביר ולגלות כוח הקדושה הנטועה בלב כל איש מישראל, ולבער על ידה כל הרע שבעולם עדי נזכה להתגלות משיח צדקנו שיבער כל הרע מן העולם ויתגלה הטוב שתיקון עולם במלכות שד-י בביאת גוא"צ בב"א.

לקבלת הגליון מידי יום רביעי למייל שילחו מייל לכתובת m0732951213@gmail.com